

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ 64000 МАКЕДОНИСТИКА И 64018 ГРАМАТИКА,
СЕМАНТИКА, СЕМИОТИКА И СИНТАКСА НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-143/4 од 22.10.2019 година, донесена на 200. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет во Штип, одржана на 22.10.2019 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања за наставно-научните области *македонистика (64000)* и *граматика, семантика, семиотика, синтакса (64018)* на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во состав:

- д-р Гоце Цветановски, редовен професор – научен советник на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје – претседател;

- д-р Олгица Додевска-Михајловска, редовен професор – научен советник на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје – член;

- д-р Ранко Младеноски, вонреден професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 9.10.2019 година и во предвидениот рок се пријавија двајца кандидати: д-р Игор Станојоски и д-р Марија Соколова. Врз основа на деталното разгледување на приложената документација од кандидатите, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Кандидат д-р Игор Станојоски: При деталното разгледување на пријавата и документацијата од кандидатот д-р Игор Станојоски, доставена во предвидениот рок, определен во Конкурсот, Комисијата констатираше дека кандидатот д-р Игор Станојоски доставил комплетна, соодветна и валидна документација што е предвидена со објавениот Конкурс и детално ги разгледа сите поднесени документи од кандидатот.

Биографски податоци за кандидатот д-р Игор Станојоски

Д-р Игор Станојоски е роден на 23.5.1979 година во Копенхаген. Основно и средно образование завршува во Скопје. Дипломира во 2002 година на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на групата Македонски јазик и јужнословенски јазици со општа и компаративна книжевност како втор предмет, со просек 8,85. Завршува и доквалификации со група предмети од областа на словенечкиот јазик.

Од септември 2003 до јуни 2006 година работи како асистент на Катедрата за словенска филологија на Државниот универзитет „Иван Франко“ во Лавов (Украина), каде што со неговото доаѓање бил воведен македонскиот јазик во програмата на Катедрата.

Од октомври 2005 до септември 2009 година работи како лектор по македонски јазик на Институтот за словенска филологија во Сосновјец при Шљонскиот универзитет во Катовице (Полска), делегиран од Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Во 2009/2010 учебна година работи како лектор по македонски јазик на Институтот за славистика при Масариковиот универзитет во Брно (Чешка).

Докторира на Институтот за словенска филологија во Сосновјец при Шљонскиот универзитет во Катовице (Полска) со темата „Проблемот на интерференциите при изучувањето на македонскиот јазик во Полска и Украина“, одбранета на 20 јули 2009 година.

Магистрира на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје на тема „Прекажувањето изразено со минатите времиња во македонскиот наспроти бугарскиот јазик“ под менторство на проф. д-р Искра Пановска-Димкова.

Во 2014 година е избран во звањето насловен доцент, а во 2019 година во звањето насловен вонреден професор на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Д-р Игор Станојоски се истакнува и во областа на книжевноста. Автор е на три романи: *Гаргара* (2014), *Првиот универзитетски ден на мојата ќерка* (2016), *Диссомнии* (2017); и на десетина книжевни преводи од чешки, руски и словачки јазик. За романот *Диссомнии* го добил престижното Рациновото признание во 2018 година.

Приложува валиден документ за познавање на рускиот јазик, издаден од Институтот за јазици при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и документи за овластен судски преведувач за руски, полски, словенечки и украински јазик.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност на д-р Игор Станојоски

Од биографските податоци и од приложената документација се гледа дека кандидатот д-р Игор Станојоски има работно искуство од четири универзитети, од кои три се странски. Во текот на сите години поминати како универзитетски наставник, покрај наставно-образовните активности, д-р Игор Станојоски пројавил и забележителна активност на научноистражувачки

план. Објавува научни статии во меѓународни списанија во неколку земји, монографии, учебници и други наставни помагала.

Од приложената документација се гледа дека има објавено две монографии, два учебника, еден прирачник, една скрипта, еден практикум и шеснаесет научни статии, од кои шест во странски списанија. Учествува во научни конференции во Македонија, Чешка, Словачка и во Украина.

Во 2014 година е избран во звањето насловен доцент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. При изборот во насловен доцент во Рефератот за избор, објавен во Универзитетски билтен број 117 во февруари 2014 година, се наведува дека има освоено 100,65 поени од НО+НИ+САОР.

Во 2019 година е избран во звање насловен вонреден професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. При изборот во насловен вонреден професор во Рефератот за избор, објавен во Универзитетски билтен број 224 во декември 2018 година, се наведува дека има освоено 124 поени од НО+НИ+САОР.

Во рамките на својот ангажман на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип бил предметен наставник по предметите: Современ македонски јазик 1-8, Словенечки јазик, Историја на македонскиот јазик, Историска граматика на македонскиот јазик.

Преглед и евалуација на објавените трудови од кандидатот д-р Игор Станојоски
МОНОГРАФИИ:

Станојоски Игор (2009). *Проблемот на интерференциите при изучувањето на македонскиот јазик во Полска и Украина / Игор Станојоски. Скопје : Станојоски И., 2009.*

Евалуација на трудот: Во овој труд на 180 страници Станојоски детално ги разгледува тешкотиите и интерференциите во говорот на полските и украинските студенти што го изучуваат македонскиот јазик во Полска и во Украина. Опфатени се интерференциите во сите области на јазикот, особено во областа на граматиката. Овој труд е напишан врз база на докторската дисертација.

Станојоски Игор (2019). *Прекажувањето изразено со минатите времиња во македонскиот наспроти бугарскиот јазик. Скопје: Датапонс, 2019.*

Евалуација на трудот: Станува збор за драгоцен труд од областа на конфронтативната граматика. Прекажувањето како граматичка категорија привлекува голем интерес во светската лингвистика. Она што ја издвојува оваа монографија на Станојоски, како оригинална во лингвистиката, е тоа што го споредува функционирањето на оваа граматичка категорија во два сродни јазици. Покрај прекажувањето, Станојоски ги издвојува и другите граматички и семантички нијанси и скриени информации што се содржани во употребата на минатото неопределено наспроти минатото определено време во македонскиот и во бугарскиот јазик.

УЧЕБНИЦИ:

Станојоски Игор (2009). *Македонска мова*, Скопје, 2009.

Евалуација на трудот: Станува збор за учебник по македонски јазик за Украинци. Учебникот, пред сè, им е наменет на украинските студенти што го изучуваат македонскиот јазик. Материјалот е поделен во 28 наставни целини, од кои секоја се состои од текст во дијалогска форма, тематски речник, граматика и лексички и граматички вежби. Текстовите се меѓусебно поврзани и имаат оригинална содржина.

Станојоски Игор (2012). *Makedonština*. Скопје, 2012.

Евалуација на трудот: Станува збор за учебник по македонски јазик за Чеси. Учебникот, пред сè, им е наменет на чешките студенти што го изучуваат македонскиот јазик. Учебникот е конципиран по сличен принцип како и учебникот за Украинци: *Македонска мова*, иако постојат доста измени во самата содржина на текстовите и граматичките описи. Материјалот и овде е поделен во 28 наставни целини, од кои секоја се состои од текст во дијалогска форма, тематски речник, граматика и лексички и граматички вежби. Текстовите се меѓусебно поврзани и имаат оригинална содржина. Вредноста на овој учебник ја потврдува и податокот дека учебникот е реиздаден во 2019 година од страна на прашката издавачка куќа *Јазикови коутек*.

ПРИРАЧНИК:

Станојоски Игор (2013). *Часови по конверзација: прирачник по македонски јазик за странци*, самостојно издание на Игор Станојоски, Скопје, 2013.

Евалуација на трудот: *Часови по конверзација* е проект реализиран во годините 2005-2009 во соработка со студентите од Универзитетите во Катовице (Полска) и Лавов (Украина). Прирачникот содржи 33 единици: есеи на студентите и предавања на Игор Станојоски. Прирачникот е наменет за наставата по македонски јазик на странските универзитети. Овој прирачник е значаен во творештвото на д-р Игор Станојоски затоа што претставува потврда за организациските способности и желбата за соработка со студентите. Освен тоа, прирачникот го пополнува недостигот на методички помагала во наставата по македонски јазик како странски на нивоата повисоки од нивото Б1.

СКРИПТА:

Станојоски Игор (2015) *Усвојување на македонскиот јазик како странски (скрипта)*. ISBN 978-608-244-235-8. Official URL: <http://e-lib.ugd.edu.mk/479>

Евалуација на трудот: Вредно помагало за студентите и наставниците што ќе одлучат да се занимаваат со обучување странски студенти што ќе го изучуваат македонскиот јазик.

Скриптата содржи полезни препораки за предавање на граматиката на македонскиот јазик. Д-р Игор Станојоски во скриптата го сублимира своето насобрано искуство од повеќегодишната работа на три странски универзитети.

ПРАКТИКУМ:

Станојоски, Игор (2018). Усвојување на македонскиот јазик како странски - практикум. ISBN 978-608-244-554-0. URI: <http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20512>

Евалуација на трудот: Практикумот корелира со скриптата по соодветниот предмет и во целост ги исполнува условите за наставно помагало.

НАУЧНИ СТАТИИ:

Станојоски Игор (2004). Фонетична стабилност наголосу на словацко-украинському пограниччі та на македонському діалектному просторі, Українсько-словацкі діалоги. Мовознавство: Studia slovakistica. Ужгород, 2004. 138-147.

Евалуација на трудот: Фонетската стабилност на акцентот на словацко-украинското пограничје и на македонскиот дијалектен простор. Во статијата се изнесуваат заклучоци, хипотези и разлики во развојот и затврдувањето на одредени типови акцент; механизми и правци на пренесување на акцентот преку ограничување на местото до потполна стабилизација; потекло на типовите на фонетски стабилниот акцент: на првиот и претпоследниот слог на словачкиот дијалектен простор и во западна Украина; на претпоследниот и на третиот слог од крајот на македонскиот дијалектен простор.

Станојоски Игор (2004). Девијатологічні аспекти вивчення української мови македонцями // Теорія і практика викладання української мови як іноземної: Зб. Наук. Праць. Львів ЛНУ ім. Івана Франка, 2006, 153-159.

Евалуација на трудот: Девијатолошки аспекти на украинскиот јазик во говорот на македонските говорители. Во статијата се разгледуваат главните тешкотии во изучувањето на украинскиот јазик, најчестите девијации на артикулациско-фонетското, фонолошкото и морфолошкото рамниште. Се разгледуваат разликите во украинскиот и македонскиот јазичен систем поради кои доаѓа до девијациите.

Станојоски Игор (2008). Основни фактори во проучувањето на интерференцијалните девијации при изучувањето на словенските јазици / Slavica iuvenum IX - Mezinárodní setkání mladých slavistů. - Ostrava: Ostravská univerzita Ostrava, Filozofická fakulta, 2008. - 323-334.

Евалуација на трудот: Статијата дава инструкции за методите и целите на едно проучување од областа на контактната лингвистика. Одговара на прашањата за пристапот во проучувањето на девијациите во јазичната настава и за ползата која може да се извлече од таквите сознанија.

Станојоски Игор (2009). *Категоријалноста како фактор за девијации / Výchova slovanských jazykov ako cudzích v slovanskom prostredí – súčasnosť a perspektívy.* – Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela – Fakulta humanitných vied, 2009. 202-209.

Евалуација на трудот: Во статијата се разгледани неколку граматички категории присутни во словенските јазици. Тоа се категории кои според авторот на статијата се и главен фактор за јазични интерференции при изучувањето на јазиците. Станојоски смета дека граматичките категории што се присутни во вториот јазик, а ги нема во првиот јазик, се најтешките делови од јазичниот систем што се изучува.

Станојоски Игор (2009). *Психолошки аспекти на изучувањето странски јазици /* Висник Львівського університету. Серія філологічна. Випуск 48. ЛНУ ім. Івана Франка, Львів 2009. 258-261.

Евалуација на трудот: Во статијата се разгледуваат психолошките аспекти кои имаат пресудна улога во изучувањето на странскиот јазик: вродената способност, јазичниот усет, мотивацијата и комуникациската вредност на изучуваниот јазик, како и карактерот на зборуваачот и изменетите состојби на свеста. Трудот не е посветен на некој конкретен јазик, туку е општ психолингвистички труд, чиешто заклучоци може да се однесуваат на секој јазик.

Станојоски Игор (2010). *Интерференциски девијации во образувањето на глаголските форми во македонскиот јазик. / Шести научен собир на млади македонисти. 18-20 декември 2008. Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2010. 249-262.*

Евалуација на трудот: Во статијата се разгледуваат тешкотиите во изучувањето на македонскиот јазик кај странските студенти поврзани со сложениот систем на глаголски форми во македонскиот јазик: девијации во образувањето и во употребата на глаголските форми; категориите прекажаност и временска определеност во системот на минатите времиња.

Станојоски Игор (2011). *Критериуми за одредување на главните интерференцијално-девијациски жаришта во изучувањето на македонскиот јазик како странски во словенските земји / Výchova jihoslovanských jazyků v dnešní Evropě. Ed. E. Krejčová, P. Krejčí, M. Przybylski. Porta Balcanica, Brno 2011. 220-229.*

Евалуација на трудот: Во изучувањето на странскиот јазик се појавуваат девијации кои треба да се класифицираат, а потоа да се посвети посебно внимание на најважните. Оваа статија нуди една опција за определување на најповолните критериуми за одредување на главните жаришта на девијации при изучувањето на македонскиот јазик во словенските земји.

Станојоски Игор (2016). *Фонетски и фонолошки девијации во употребата на македонскиот јазик кај полските и украинските студенти.* Палимпсест, Меѓународно списание за лингвистички, книжевни и културолошки истражувања, I (2). pp. 171-181. ISSN 2545-3998.

Евалуација на трудот: Овој труд содржи заклучоци врз основа на собрани материјали и лично искуство од работата со украински и полски студенти што го изучуваат македонскиот

јазик како втор/странски. Трудот е базиран врз поделбата на фонетските и фонолошките интерференции, која ја направил Вајнрајх, основоположникот на контактната лингвистика.

Станојоски Игор (2018). *Евиденцијалноста во прозниот превод на македонски и на бугарски јазик од друг словенски јазик.* Руско-македонски јазични, литературни и културни врски 7. Зборник на трудови од VII македонско-руска научна конференција одржана во Скопје на 15 и 16 јуни 2017 г.. pp. 265-274. ISSN 978-608-234-057-9

Евалуација на трудот: За овој труд Станојоски се послужил со личното искуство во прозниот превод, наведувајќи примери од своите преводи на романи од чешкиот и рускиот јазик, како и аналогни примери во преводот на бугарски јазик. Може да се заклучи дека станува збор за драгоцен труд од областа на граматиката, семантиката, но и на транслатологијата, дисциплина што во нашата лингвистика сè уште е релативно слабо развиена.

Станојоски, Игор (2018). *За и против употребата на аористот од несвршените глаголи.* Палимпсест, Меѓународно списание за лингвистички, книжевни и културолошки истражувања, 3 (5). pp. 31-41. ISSN 2545-3998

Евалуација на трудот: Трудот содржи драгоцен информации за состојбата на имперфективниот аорист во неколку градски говори, како и лични видувања на авторот врз основа на спротивставени аргументите *за* и *против* опстанокот на овие форми во стандардниот македонски јазик. Статијата содржи оригинална поставеност на основниот проблем, без намера да наметне дефинитивно решение, туку, поскоро, да поттикне дискусија на поставената граматичка тема од областа на современиот македонски јазик.

Станојоски Игор (2018). *Дубитативот во бугарскиот наспрема македонскиот јазик.* Славистички студии 18, 18. pp. 183-188. ISSN 0352-3055

Евалуација на трудот: Овој оригинален научен труд е од областа на македонско-бугарската конфронтативна граматика и содржи прегледен приказ на состојбата со недоверливото прекажување, или дубитатив, во двата соседни словенски јазика. Притоа, авторот покажува одличен јазичен усет за нијансите во граматичките значења.

Станојоски Игор (2018). *Прекажувањето на минатите дејства во македонскиот јазик.* Knowledge - International Journal, Scientific Papers, 23 (5). pp. 1439-1442. ISSN 2545-4439.

Евалуација на трудот: Во овој труд се разгледува прекажувањето на минатите дејства. Трудот содржи тези на авторот поврзани со можностите за семантичко нијансирање во прекажувањето. Во овој труд авторот се ограничил на прекажувањето на минатите дејства.

Станојоски Игор (2018). *Формите на евиденцијалноста во македонскиот и во бугарскиот јазик низ призмата на бугарската лингвистичка традиција.* Knowledge - International Journal, Scientific Papers, 23 (5). pp. 1385-1389. ISSN 2545-4439

Евалуација на трудот: Во овој труд авторот прави паралела на средствата на една граматичка категорија во македонскиот и во бугарскиот јазик, соочувајќи ги двете различни

лингвистички традиции. Овој труд е значаен за македонската лингвистика, бидејќи нуди еден сосема поинаков пристап.

Станојоски Игор (2018). *Прекажувањето на сегашните дејства во македонскиот јазик.* Knowledge - International Journal, Scientific Papers, 22 (6). pp. 1637-1640. ISSN 2545-4439.

Евалуација на трудот: Прекажувањето на сегашните дејства во македонскиот јазик е помалку проучувано од прекажувањето на минатото и на иднината, па затоа овој труд е вреден за македонската лингвистика. Впрочем, во македонската лингвистика секое истражување на прекажувањето досега се концентрираше на прекажувањето на минатите дејства, на второ место со идното прекажано време, додека прекажувањето на сегашните дејства остануваше во сенка на претходните две.

Станојоски Игор (2018). *Граматичката евиденцијалност во наставата по македонски и по бугарски јазик како втор/странски.* Knowledge – International Journal, Scientific Papers. pp. 1497-1501. ISSN 2545-4439

Евалуација на трудот: Овој труд поаѓа од фактот што граматичката евиденцијалност е „егзотична“ граматичка категорија и што, како таква, им предизвикува тешкотии за странските студенти. И во овој труд авторот го применил своето насобрано искуство од наставата со странски студенти, па овој граматички и семантички проблем го разгледува во контекст на применетата лингвистика.

Станојоски, Игор (2018). *Конклузивот во бугарскиот литературен јазик и во македонските дијалекти.* ФИЛКО – Зборник на трудови од Трета меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование. 544-548.

Евалуација на трудот: Конклузивот претставува граматичка поткатегорија која воопшто не е проучувана во македонската лингвистика. Авторот забележува дека конклузивот е позабележителен во југоисточното наречје, каде што и формално се разликува во рамките на минатото неопределено време. Во западното наречје и во стандардниот јазик најчесто минува незабележано затоа што погрешно се поистоветува со другите значења на минатото неопределено време. Во овој труд за првпат во македонската лингвистика среќаваме вакво семантичко делење на минатото неопределено време, во кое конклузивот е изделен во посебна поткатегорија.

Д-р Игор Станојоски приложил сертификати за учество на четири научни собири во последните пет години:

ФИЛКО – Прва меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, Штип, 18-19 март 2016.

Евалуација на излагањето на тема: Усвојувањето на минатите времиња во изучувањето на македонскиот јазик во словенските земји.

Ова излагање на д-р Игор Станојоски е тесно поврзано со дел од темите обработувани во докторската дисертација. Се задржува на, како што вели, „вкрстувањето“ на две граматички категории: временската (не)определеност и прекажаноста, што претставува комплексен систем за странскиот изучувач на македонскиот јазик.

Меѓународен славистички собир, Скопје, 15-16 јуни 2017.

Објавена статија во зборникот од собирот:

Станојоски, Игор (2018) *Евиденцијалноста во прозниот превод на македонски и на бугарски јазик од друг словенски јазик*. Руско-македонски јазични, литературни и културни врски 7. Зборник на трудови од VII македонско-руска научна конференција одржана во Скопје на 15 и 16 јуни 2017 г.. pp. 265-274. ISSN 978-608-234-057-9

URI: <http://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/20593>

ФИЛКО – Трета меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, Штип, 26-27 април 2018.

Статија во зборникот од оваа конференција:

Станојоски, Игор (2018) *Конклузивот во бугарскиот литературен јазик и во македонските дијалекти*. 544-548. ФИЛКО – Зборник на трудови од Трета меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование. (во печат)

Меѓународен научен собир „Денови на Благоја Корубин“ Фолклор – традиција – јазик, 17-18 мај 2018.

Евалуација на излагањето на тема: За и против употребата на аористот од несвршени глаголи.

Во ова излагање д-р Игор Станојоски прави преглед на формите на имперфективниот аорист во македонските дијалекти, избирајќи ги скопскиот, два западномакедонски и два источномакедонски говори за основа на своето дијалектолошко и социолингвистичко истражување од областа на граматиката. Преку еден поширок поглед врз македонскиот дијалектен простор ја разгледува (не)оправданоста на употребата на аористот од несвршените глаголи.

Приказ на докторската дисертација од кандидатот д-р Игор Станојоски

Докторската дисертација на д-р Игор Станојоски, одбранета на Шљонскиот универзитет во Катовице (Полска) на 20 јули 2009 година, е на тема *Проблемот на интерференциите при изучувањето на македонскиот јазик во Полска и Украина*. Во овој труд авторот ги опфатил сите битни делови од македонскиот јазичен систем, а посебно се задржал на граматичките, семантичките и синтаксичките особености. Од граматиката посебно внимание е посветено на граматичките категории што се присутни во македонскиот јазик, а не се познати во полскиот и украинскиот јазик, каква што е граматичката евиденцијалност. Од глаголскиот систем посебно се разгледуваат формалните и дистрибутивните особености на

минатото определено и минатото неопределено време. Посебна глава е посветена на лексичко-семантичките интерференции. Исто така, во посебна глава се разгледуваат и синтаксичките интерференции. Овде посебно се анализираат употребата на предлозите, сврзниците, удвоениот предмет, збороредот и други особености на македонската синтакса. Удвоениот предмет, како особеност на македонскиот јазик, која не е позната во другите словенски јазици, е привлечен и од аспект на применетата лингвистика. Истражувањето чишито резултати се изложени во докторската дисертација, е базирано врз собрани усни и пишани материјали од студентите од Полска и Украина, а дел од текстовите се дадени како прилог на крајот од дисертацијата.

Општа евалуација на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Игор Станојоски

Од аспект на наставно-образовната дејност може да се заклучи дека д-р Игор Станојоски има долгогодишно искуство во наставата во високото образование, а тоа искуство го стекнувал во четири земји, работејќи на три странски универзитети со долга традиција: во Полска, Чешка и Украина. Д-р Игор Станојоски дал голем придонес во афирмацијата на македонскиот јазик и македонската култура надвор од нашата земја.

Исто така, д-р Игор Станојоски веќе шест години учествува во наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип: еден семестар како стручњак од практиката, пет години како насловен доцент и речиси една година како насловен вонреден професор.

Од научноистражувачкиот ангажман и објавените трудови произлегува дека д-р Игор Станојоски се занимавал со широк спектар на претежно граматички теми, македонскиот јазик го разгледувал и во славистички и во балканистички контекст, покажувајќи познавања и од контактната и од компаративната лингвистика, сознанијата од областа на граматиката ги искористил и за потребите на применетата лингвистика.

Д-р Игор Станојоски учествува во научниот проект „Јазикот, културата и фолклорот на македонските иселеници во Република Турција“ (раководител – проф. д-р Јованка Денкова), во којшто е вклучен со Одлука бр. 1902-132/18 од 22.5.2018 година донесена на 173. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет во Штип.

II. Кандидат д-р Марија Соколова: При деталното разгледување на пријавата и документацијата од кандидатката д-р Марија Соколова (моминско презиме Димитрова), доставена во предвидениот рок што беше определен во Конкурсот, Комисијата констатираше дека кандидатката д-р Марија Соколова доставила комплетна, соодветна и валидна документација што е предвидена со објавениот Конкурс и детално ги разгледа сите поднесени документи од кандидатката.

Биографски податоци за кандидатката д-р Марија Соколова

Кандидатката д-р Марија Соколова е родена на 28.2.1980 година во Кочани. Основно образование завршува во ПУ „Гоце Делчев“ во Кочани, а општа гимназија во СОУ „Љупчо Сантов“, исто така, во Кочани. Во 2004 година дипломира на додипломски студии на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, при што се стекнува со стручен назив дипломиран професор по македонски јазик со македонска книжевност и јужнословенски книжевности. Во 2005 година се запишува на постдипломски студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, каде што во 2010 година со одбрана на магистерскиот труд на тема „Култура на писменото изразување на учениците во основното образование“ од областите методика на јазик и македонистика се стекнува со научен степен магистер на филолошки науки. Во 2011 година кандидатката Марија Соколова се запишува на трет циклус студии на Филолошки факултет „Блаже Конески“ во Скопје. Докторската дисертација со наслов „Паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик“ од областите лексикологија и македонистика ја брани во април 2018 година на истиот Факултет, со што се стекнува со научен степен доктор по филолошки науки. Освен тоа, во 2004 година Марија Соколова го положува испитот за лектор со што станува овластен лектор по македонски јазик.

Работното искуство на д-р Марија Соколова во основното и во средното образование започнува во 2006 година, кога е ангажирана во ПСУ „Јахја Кемал“ во Скопје. Од 2007 до 2009 година работи во ПСУ „САБА“ во Скопје, а во периодот од 2012 до 2014 година работи како наставник по македонски јазик во ОУ „Раде Кратовче“ во Кочани. Од септември 2014 година до денес д-р Марија Соколова работи како наставник по предметот Македонски јазик и литература во СОУ „Гошо Викентиев“ во Кочани. Во високото образование е ангажирана како демонстратор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје во периодот од октомври 2007 до декември 2009 година. Од 2010 до 2016 година е ангажирана како предавач по македонски јазик за странски студенти на Институтот за јазици на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Од октомври 2018 година е ангажирана како стручњак од практиката по македонски јазик на Филолошкиот факултет во Штип за предметите Лексикологија и Споредбена граматика на словенските јазици на Катедрата за македонски јазик и книжевност, како и за предметот Македонски јазик за студентите од другите катедри во студиската 2018/2019 година. Како овластен лектор по македонски јазик кандидатката д-р Марија Соколова лекторирала научни и стручни трудови од разни научни области. Од приложената документација (копија од потврда за познавање на англиски јазик заверена на нотар, оригинална диплома за завршен курс по албански јазик, оригинален сертификат за познавање на грчкиот јазик, сертификат за познавање на германски јазик А2 ниво) може да се констатира дека кандидатката има познавање на англискиот јазик, како и на грчкиот,

албанскиот и германскиот јазик. Освен тоа, кандидатката д-р Марија Соколова има доставено и 4 препораки од универзитетски професори од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, а кон ова е приложена и препорака од претходен работодавач.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност на д-р Марија Соколова

Од биографските податоци на д-р Марија Соколова може да се забележи дека кандидатката има работно искуство во основното, средното и високото образование. Работела како наставник во неколку основни и средни училишта по предметите Македонски јазик (во основно образование) и Македонски јазик и литература (во средно образование), а била ангажирана и како демонстратор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје за предметите Современ македонски јазик 1 и Современ македонски јазик 2, како предавач по Македонски јазик за странски студенти на Институтот за јазици на Филолошкиот факултет во Штип и како стручњак од практиката по македонски јазик на Филолошкиот факултет во Штип за предметите Лексикологија на СМЈ, Споредбена граматика на словенските јазици, Македонски јазик 3 и Македонски јазик 4.

Во однос на научноистражувачката работа на кандидатката д-р Марија Соколова, од приложената документација може да се констатира дека има изработено магистерски труд на тема „Култура на писменото изразување на учениците во основното образование“, како и докторска дисертација на тема „Паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик“. Освен тоа, кандидатката има објавено вкупно 9 авторски трудови во домашни списанија и публикации и во публикации со меѓународен научен карактер. Доминантните научни области на кои се однесуваат објавените трудови на д-р Марија Соколова се Методика на јазик, Лексикологија и Македонистика, што може да се види и од деталниот преглед и евалуацијата на објавените трудови од кандидатката.

Преглед и евалуација на објавените трудови од кандидатката д-р Марија Соколова

Димитрова Марија (2006). Стразбуршка лекција за Грција и за Бугарија. Литературен збор, Скопје, Год. LIII, Бр. 1–3, стр. 188–190.

Евалуација на трудот: Овој труд претставува јазична или јазично-стилска анализа на еден новинарски текст со наслов „Стразбуршка лекција за Грција и за Бугарија“ објавен во 2005 година во еден македонски дневен весник (иако авторката Марија Соколова тоа не го наведува во трудот). Во трудот се дадени јазични карактеристики на споменатиот новинарски текст.

Димитрова Марија (2008). Содржинско-јазична анализа на учебниците по македонски јазик како немајчин за реформираното гимназиско образование. Во: Зборник „Петти научен

собир на млади македонисти“, стр. 47–58. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Катедра за македонски јазик и јужнословенски јазици.

Евалуација на трудот: Трудот претставува панорамска елаборација за содржинско-јазичните елементи на учебниците по предметот Македонски јазик и литература во гимназиското образование во Македонија за паралелките со албански и турски наставен јазик. На почетокот од трудот се наведуваат општи податоци за историјатот на гимназиското образование во Република Македонија и за неговото враќање во средното образование во учебната 1991/1992 година. Авторката ги наведува причините за промена на наставниот план, како и основните карактеристики на новиот наставен план. Во трудот се врши и анализа (содржинско-јазична) на неколку конкретни учебници по предметот Македонски јазик и литература за паралелките со албански и турски наставен јазик со посебен осврт на наставното подрачје *јазик* и наставното подрачје *литература*.

Соколова Марија (2010). Содржините по морфологија во наставните програми по предметот Македонски јазик во основното образование (предметна настава). Во: Зборник „Шести научен собир на млади македонисти“, стр. 263–267. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“.

Евалуација на трудот: Трудот претставува осврт кон проблематиката поврзана со учебниците по предметот Македонски јазик во основното образование во Македонија. Иако во насловот се најавува дека ќе се зборува за „содржините по морфологија“, сепак авторката само во еден мал сегмент од трудот зборува за морфолошките содржини во учебниците (за видови зборови што не се застапени во учебниците и за начинот на претставување само на една глаголска форма во учебниците), а во голема мера се обрнува внимание на општата состојба во основното образование во Македонија со недостигот од учебници, па дури и во одделни негови сегменти овој стручен труд на авторката е и новинарско-публицистички текст: „Програма има, а нов учебник сè уште нема... Одговор побаравме од Бирото за развој на образованието. Но, во разговор со претставниците од Бирото за развој на образованието добивме сосема поинаков одговор. Имено, тие го потврдуваат фактот дека нов учебник сè уште нема, но го негираат податокот дека на наставниците им е отежната работата во реализирањето на Програмата, бидејќи постојат постари изданија на учебници...“.

Соколова Марија (2010). Улогата на наставниците во градењето култура на писменото изразување на учениците во основното образование. Литературен збор, Скопје, Год. LVII, Бр. 4–6, стр. 167–171.

Евалуација на трудот: Целта на трудот, како што наведува и самата авторка, е да се дознае ставот и улогата на наставниците во градењето култура на писменото изразување на учениците. За да се постигне таа цел, извршено е анкетаирање на наставниците по Македонски јазик, а реализиран е и непосреден контакт со нив. Авторката на трудот детално и системски ги презентира резултатите од анкетата и од непосредниот контакт со наставниците, при што доаѓа

до податоци за проблематиката на писменото изразување на учениците, од што ќе произлезат и суштински ефективни предлози од наставниците за подобрување на писменото изразување на учениците.

Соколова Марија (2016). *Јазичната структура на СМС-пораците*. Во: Зборник „Седми научен собир на млади македонисти“, стр. 215–219. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“.

Евалуација на трудот: И во овој труд авторката се задржува на проблематиката поврзана со културата на писменото изразување на учениците во основното образование во Македонија. Предмет на истражување, како што може да се види и од самиот наслов на трудот, се кратките пишани телефонски пораки на учениците од петто до осмо одделение од неколку града од Македонија. Авторката констатира дека учениците најчесто ги пишуваат пораките на латиница, дека не внимаваат на користењето на мали и големи букви, дека учениците употребуваат и некои симболи со цел да се скрати времето на пишување, дека употребуваат скратеници и емотикони и слично.

Соколова Марија (2017/2018). *Паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик (експозе на одбранет докторски труд)*. Годишен зборник на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, книга 43–44, стр. 305–317. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“.

Евалуација на трудот: Овој труд претставува приказ на докторската дисертација на кандидатката д-р Марија Соколова што е одбранета на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје во април 2018 година.

Соколова Марија (2018). *Асоцијативното поле на стимулусот глуп во асоцијативните речници на македонскиот, српскиот, бугарскиот и рускиот јазик*. Годишен зборник на Филолошкиот факултет во Штип, год. 9, бр. 12, стр. 17–22. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет.

Евалуација на трудот: Станува збор за компаративно-лингвистичка студија од научните области лексикологија и славистика. Како што пишува авторка во трудот, асоцијативните речници помагаат во разграничувањето на основното од типичното значење на лексемите. За да се дојде до основното значење на некои зборови потребно е да се разоткрие типичната воњазична ситуација, која е во врска со дадениот збор. Описните придавки најчесто ги опишуваат особините на луѓето, но и на предметите и на појавите. Откривањето на нивното основно значење, значи откривање на типичните ситуации за тие особини, како и типичните учесници за нив. Овој труд на Соколова е објавен во меѓународна научна публикација во која трудовите се рецензираат.

Соколова Марија (2018). *Асоцијативниот речник како основа за истражување на асоцијативите*. Македонистика, бр. 17, стр. 133–168. Скопје: Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“.

Евалуација на трудот: Станува збор за обемен труд во кој се елаборираат голем број прашања поврзани со темата, како што се појавата, развојот и карактеристиките на асоцијативите, асоцијативите во менталниот лексикон, синтагматските и парадигматските односи кај асоцијациите, историскиот развој на асоцијативните речници, асоцијациите во македонскиот јазик, изработката на првиот Асоцијативен речник на македонскиот јазик од 50 зборови итн. Во заклучокот од трудот се нагласува дека семантички поврзаните лексеми се асоцијативно поврзани и така може да се определи нивната врска во менталниот лексикон. Асоцијациите ја претставуваат не само јазичната, туку и војзјазичната врска со стимулусот.

Соколова Марија (2019). Споредбена анализа на исти стимулуси од македонскиот асоцијативен речник со други асоцијативни речници. Палимпсест, год. IV, бр. 7, стр. 77-85. Штип: Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“.

Евалуација на трудот: Овој текст на Соколова претставува оригинален научен труд објавен во меѓународна научна публикација. Во трудот е извршена аналитичка компарација на исти стимулуси од македонскиот асоцијативен речник со асоцијативни речници на пет други словенски јазици, односно српски, руски, белоруски, бугарски и украински. Целта на истражувањето, како што нагласува авторката, е да се види фреквенцијата на дериватите во асоцијативните полиња на стимулусите, но и фреквенцијата на стимулусите во асоцијативните полиња на дериватите, а задачата на истражувањето е да се споредат асоцијациите на 13 зборови стимулуси од асоцијативните речници на 5 јазици со асоцијациите во Асоцијативниот речник на македонскиот јазик. Имено, во текстот се анализираат асоцијативните полиња на стимулусите: *бел, богат, вода, време, глава, глуп, говорење, ден, дом, живот, лице, љубов и рака*, а резултатите од компаративната анализа за секој збор се приложени во табели. Трудот е значаен од аспект на компаративните истражувања од областа на славистиката и лексикологијата.

Приказ на докторската дисертација од кандидатката д-р Марија Соколова

Докторската дисертација на Соколова е одбранета во април 2018 година и е на тема *„Паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик“*. Докторската дисертација опфаќа две главни теми: паронимите, разработени во 11 поттеми, и асоцијативите, разработени во 16 поттеми, секоја со соодветни наслови и поднаслови, што овозможува прегледно следење на материјалот што се обработува. На крајот од трудот како прилози се претставени клучните придобивки од докторската дисертација: Краток речник на паронимите, првиот Асоцијативен речник на македонскиот јазик и првиот Обратен асоцијативен речник на македонскиот јазик. Во резимето кон овој труд се наведуваат мотивите и поттиците за изработка на докторска дисертација на ваква тема: паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик досега не биле предмет на посебни истражувања. Во светската лексикологија веќе се менува мислењето за тоа што се паронимите преку воведување на построги критериуми.

Асоцијативите, од друга страна, се солидна основа за психолошки, лингвокултуролошки, лексикографски и други истражувања, и како начин на прикажување на националниот поглед на свет. Проучувањето на паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик е полезно не само за оние кои се занимаваат со лексикологија туку и за психолозите, културолозите, лингвистите, новинарите, странците кои го изучуваат македонскиот јазик, во маркетинг-агенциите итн.

Опишта евалуација на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на д-р Марија Соколова

Кандидатката д-р Марија Соколова има повеќегодишно искуство во наставата во основното и во средното образование како наставник по предметите Македонски јазик (во основното образование) и Македонски јазик и литература (во средното образование) и тоа во неколку основни и средни училишта во Македонија. Денес Соколова работи како наставник по предметот Македонски јазик и литература во СОУ „Гошо Викентиев“ во Кочани. Покрај тоа, таа има искуство и како демонстратор во високото образование (на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје), но и како предавач по Македонски јазик за странски студенти во рамките на Институтот за јазици на Филолошкиот факултет во Штип, а во студиската 2018/2019 година е ангажирана и како стручњак од практиката по македонски јазик на Филолошкиот факултет во Штип за предметите Лексикологија на СМЈ, Споредбена граматика на словенските јазици, Македонски јазик 3 и Македонски јазик 4.

Во однос на научноистражувачката дејност, кандидатката д-р Марија Соколова има изработено и одбрането магистерски труд на тема „Култура на писменото изразување на учениците во основното образование“ од областите Методика на јазик и Македонистика, како и докторска дисертација на тема „Паронимите и асоцијативите во македонскиот современ јазик“ од областите Лексикологија и Македонистика. Покрај тоа, Соколова има објавено 9 научни и стручни трудови во домашни публикации и во публикации со меѓународен научен карактер. Од објавените трудови може да се заклучи дека досегашниот научен интерес на Соколова е насочен доминантно кон областите Методика на јазик и Лексикологија. Треба да се истакне дека магистерскиот труд и докторската дисертација на кандидатката д-р Марија Соколова даваат значаен придонес во развојот на истражувањата од областите Методика на јазик и Лексикологија, а одделни нејзини објавени трудови гравитираат кон темите од магистерскиот труд и од докторската дисертација.

Од документацијата на кандидатката, може да се констатира дека д-р Марија Соколова учествува во четиридневната Програма за професионален развој на наставниците за настава, учење и оценување на квалификациите од СОО во организација на Британскиот совет и Министерството за образование и наука на Република Македонија во август 2016 година, на обуката на тема „Користење на интерактивни – современи методи и техники во наставата за

средно образование“ во Кочани во организација на Бирото за развој на образованието во август 2016 година, на базичната обука за меѓуетничка интеграција во образованието организирана на училишно ниво во рамките на Проектот на УСАИД за меѓуетничка интеграција во образованието во март 2016 година, на обуката за реализација на нови модуларино дизајнирани наставни програми базирани на компетенции реализирана во Скопје во август 2019 година, а во документацијата е приложена и потврда за учество на Седмиот научен собир на млади македонисти во 2010 година, но без приложено излагање поради што Рецензентската комисија не беше во можност да изврши евалуација на учеството на д-р Марија Соколова на овој научен собир.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на наведените факти во деталниот извештај, произлезени од доставената целосна и соодветна документација на пријавените кандидати, членовите на Рецензентската комисија заклучија дека најсоодветен кандидат за наставник во сите наставно-научни звања за наставно-научните области македонистика (64000) и граматика, семантика, семиотика, синтакса (64018) е кандидатот д-р Игор Станојоски. Д-р Игор Станојоски има побогато искуство во високото образование, значително поголем број објавени научни трудови (и во последните пет години и воопшто), коишто Комисијата ги евалуира и повисоко во споредба со трудовите од кандидатката д-р Марија Соколова, а следствено на тоа, има и значително повеќе поени од наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност (Прилози 1 и 2). Д-р Игор Станојоски веќе бил избран во насловните звања наслобен доцент (во 2014 година) и наслобен вонреден професор (во 2019 година) на Филолошкиот факултет во Штип. Членовите на Комисијата, исто така, констатираа дека кандидатот д-р Игор Станојоски ги исполнува сите законски критериуми за избор во звање *вонреден професор*.

Имајќи ги предвид сите предочени факти, Рецензентската комисија има особена чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет во Штип да го усвои овој извештај и кандидатот *д-р Игор Станојоски* да биде избран за наставник во наставно-научното звање *вонреден професор* за наставно-научните области македонистика (64000) и граматика, семантика, семиотика, синтакса (64018) на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Гоце Цветановски, редовен професор – претседател, с.р.

Д-р Олгица Михајловска-Додевска, редовен професор – член, с.р.

Д-р Ранко Младеноски, вонреден професор – член, с.р.

Прилог 1

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕ

(за последните 5 години)

за кандидатот д-р Игор Станојоски

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	поени				
		во Македонија		во странство		вкупно
		број	поени	број	поени	
	Избор во звање насловен доцент	30				30
	Избор во звање насловен вонреден професор	40				40
	ВКУПНО					70
	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	поени				
		во Македонија		во странство		вкупно
		број	поени	број	поени	
	Монографија	1	10			10
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор)	7	9			63
	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир	1	2			2
	Одржано предавање по покана од научна институција			1	3	3
	Учество на научен собир со реферат	4	1,5			6
	Награди-признанија за научни/уметнички постигнувања	1	5			5
	ВКУПНО					89
	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	поени				

		во Македонија		во странство		вкупно
		број	поени	број	поени	
	Труд во стручно (научно-популарно) списание			1	6	6
	Учесник во научен проект	1	5			5
	Експертиза	1	2			2
	Член на факултетски орган, комисија	1	2			2
	ВКУПНО					15
	ВКУПНО НО+НИ+САОР					174

Прилог 2

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕ

(за последните 5 години)

за кандидатката д-р Марија Соколова

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	поени				
		во Македонија		во странство		вкупно
		број	поени	број	поени	
	ВКУПНО					
	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	поени				
		во Македонија		во странство		вкупно
		број	поени	број	поени	
	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор)	2	9			18
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир	3	2			6
	Одбранета докторска дисертација	1	8			8
	Одбранет магистерски труд	1	4			4
	ВКУПНО					36
	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	поени				
		во Македонија		во странство		вкупно
		број	поени	број	поени	
	Учесник во научен проект	1	5			5
	ВКУПНО					5
	ВКУПНО НО+НИ+САОР					41